Φάκελος

Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Σημίτης μιλά προς «Το Βήμα»

Ερωτήσεις για τη λιτότητα

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ πολιτική της Κυβερνήσεως, και η τωρινή και η μελλοντική, είναι το αντικείμενο μιας εκτενούς συνεντεύξεως που έδωσε ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Κώστας Σημίτης προς τον συνεργάτη μας κ. Μιχ. Παπαγιαννάκη.

Ο κατ' εξοχήν αρμόδιος για την οικονομική πολιτική εξηγεί τα σχέδια και τις προθέσεις της Κυβερνήσεως, τόσο για την εισοδηματική πολιτική, όσον και για τον πληθωρισμό και τη διολίσθηση της δραχμής. Επίσης αναφέρεται στα προβλήματα εφαρμογής της πολιτικής της λιτότητας - προβλήματα που οφείλονται και σε «εσωτερικούς» παράγοντες.

Το κείμενο της συνεντεύξεως έχει ως εξής:

– Η πολιτική της «σταθεροποίησης» συναντά πολύπτυχες δυσκολίες. Υπάρχει έλλειψη κατανόησης ή υπάρχουν κοινωνικές αντιθέσεις που προκαλούν τις δυσκολίες αυτές;

«Υπάρχουν και τα δύο. Υπάρχουν νοοτροπίες που δύσκολα μπορούν να προσαρμοσθούν σε εξελίξεις άπως και αντιθέσεις συμφερόντων.

Πολλοί φαντάζονται την οικονομική πορεία ως μία πορεία κατά την οποία κάθε μέρα, μήνας ή χρόνος, φέρνει μια ορισμένη βελτίωση στην προσωπική οικονομική κατάσταση του ανθρώπου. Η πορεία προς τα πρόσω δεν είναι ομαλή αυτονόητη γιατί εξαρτάται από σειρά από προϋποθέσεις, γεγονότες πολλές φορές από το άτομο. Η αύξηση των τιμών του πετρελαίου για παράδειγμα μπορεί να επηρεάσει το βιοτικό επίπεδο όλων μας όπως και η μείωση των τιμών του δολλίου ή νικελίου μπορεί να έχει ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις σε εργαζόμενους σε ορισμένο κλάδο ή επιχείρηση. Το δυστύχημα του Τσερνομπίλ επηρέασε το εισόδημα των αγροτών. Αν οι αγνητικές επιπτώσεις είναι περιορισμένες, μπορούν να συσταθούν προστασίες που έχει διαμορφώσει η πολιτεία να περιορίσουν τις συνέπειες. Πολλές φορές όμως αυτό δεν είναι δυνατό και τότε χρειάζεται προσαρμογή.

– Με αυτό δεν είναι καινούργιο...

«Πράγματι, προσαρμογή χρειάστηκε η οικονομία μας ήδη στις πετρελαϊκές κρίσεις. Προσαρμογή που δεν έγινε. Το αποτέλεσμα ήταν ένας διψήφιος ρυθμός πληθωρισμού από το 1974 και μετά. Προσαρμογή χρειάστηκε η οικονομία μας στις τεχνολογικές εξελίξεις, στη φθίνουσα ανταγωνιστικότητα των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων και κλάδων που για πολλά χρόνια αποτελούσαν προτεραιότητα της διοικητικής μας. Προσαρμογή που δεν έγινε. Το αποτέλεσμα ήταν οι προβληματικές επιχειρήσεις, η πτώση της διομηχανικής παραγωγής, η αποδιομηχάνιση.

Μπορεί το άτομο ή μια χώρα να αναβάλει την προσαρμογή, μπορεί να την αγνοήσει με καθυστέρηση. Οι επιπτώσεις όμως από τη προσφυγή εξαρτώνται από τα κεφάλαια, τις δυνατότητες που διαθέτει. Οι πιο πλούσιοι δεν υφίστανται τις αρνητικές επιπτώσεις στην ίδια έκταση με τους πιο φτωχούς. Στην Ελλάδα η χρήση εμφανίσθηκε πιο έντονα απ' ό,τι στη Γαλλία γιατί διαφέρουν οι οικονομικές τους δυνατότητες. **Στην Ελλάδα θα χρειασθεί μεγαλύτερη προσπάθεια απ' ό,τι στη Γαλλία».**

– Δηλαδή, αγήκαμε να...

«Καθυστερήσαμε. Καθυστερήσαμε υπερβολικά. Η καθυστέρηση οφείλεται στο ότι οι κοινωνικές ομάδες δεν θέλησαν να επιμερισθούν το βάρος της προσαρμογής ή προσπάθησαν να το επιμερίσουν σε άλλους. **Για αυτόν σήμερα δεν υπάρχει συναίνεση γύρω από την αναγκαιότητα και τον τρόπο της σταθεροποίησης** παρόλο που άλλη πειστική λύση δεν προβλήθηκε».

– Προφανώς υπαινισσεσθε τις πρόσφατες διεκδικήσεις για το επίδομα στους χαμηλόμισθους;...

«Το εφάπαξ επίδομα στους εργαζόμενους για το οποίο τόσες πολλές συζητήσεις έγιναν τις τελευταίες μέρες, θα μπορούσε να είχε δοθεί αν δεν δημιουργούσαν μερικές επιχειρήσεις και οργανισμοί τόσο τεράστια ελλείμματα. Εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι πληρώνουν σήμερα την αστοχία αυτή. Η μόνη λύση θα ήταν η μείωση των τιμών του δολλίου ή νικελίου μπορεί να έχει ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις σε εργαζόμενους σε ορισμένο κλάδο ή επιχείρηση. Το δυστύχημα του Τσερνομπίλ επηρέασε το εισόδημα των αγροτών. Αν οι αγνητικές επιπτώσεις είναι περιορισμένες, μπορούν να συσταθούν προστασίες που έχει διαμορφώσει η πολιτεία να περιορίσουν τις συνέπειες. Πολλές φορές όμως αυτό δεν είναι δυνατό και τότε χρειάζεται προσαρμογή.

Η συναλλαγματική πολιτική θα έχει σκοπό τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας και αυτό απαιτεί διολίσθηση της δραχμής για να αντισταθμιστεί η ταχύτερη αύξηση του εργατικού κόστους στην Ελλάδα, σε σύγκριση με τις ανταγωνίστριες χώρες. Λόγω της επιβράδυνσης του πληθωρισμού θεωρείται λογικό ότι και η διολίσθηση θα είναι χαμηλότερη σε σύγκριση με το 1986

– Ωστόσο έχει προδιαθεθεί η άποψη ότι η κρίση μπορεί να ξεπερασθεί με ενίσχυση της ζήτησης, όχι μόνο αυτής που προέρχεται από την κατανάλωση αλλά και αυτής που δημιουργείται από συζημίες επενδύσεις. Σημαίνει δηλαδή με μια, όπως συνήθως λέγεται, «ανεπτυξιακή πολιτική».

«Νομίζω, κάτω από τις σημερινές συνθήκες, δύσκολα θα μπορούσε να υποστηριχτεί κανείς προς η ανοδική πορεία της οικονομίας θα έπρεπε να στηριχθεί σε επέκταση της ενεργού εσωτερικής ζήτησης με δημοσιονομικά μέσα, όταν μάλιστα αντιμετωπίζουμε ασφαλή τεράστια